

KINNITATUD
Kaitseväe Akadeemia ülema
09.09.2019 käskkirjaga nr 66

Muudetud
Kaitseväe Akadeemia ülema
13.09.2019 käskkirjaga nr 71

TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUSE KORD KAITSEVÄE AKADEEMIAS

I. Üldsätted

Siinne kord reguleerib Kaitseväe Akadeemia (KVA) teadus- ja arendustegevust (TAT). Dokument tugineb Kaitseministeeriumi valitsemisala arengukavale, Kaitseministeeriumi valitsemisala teadus- ja arenduspoliitikale, Kaitseväe teadus- ja arendustegevuse korrale, KVA põhimäärusele ning KVA arengukavale. Dokumendi koostamisel on lähtutud riiklikest TAT-i dokumentidest, Eesti teaduse eetikakoodeksist ja headest akadeemilistest tavadest.

II. Dokumendi eesmärk

Dokumendi eesmärk on reguleerida KVA allüksuste TAT-i ja vastutust. Lisaks määrab dokument TAT-i planeerimise, eelarvestamise, elluviimise ja hindamise põhimõtted.

III. Terminid ja lühendid

- Alapädevus – üldpädevuse alamvaldkond
- Alusuuringud – nähtuste ja sündmuste põhialuste kohta uute teadmiste saamiseks tehtavad algupärased teoreetilised või eksperimentaalsed uuringud, mille eesmärk ei ole saadud teadmiste kohene rakendamine
- Arendustegevus – uuringute ja kogemuste kaudu saadud teadmiste rakendamine uute saaduste ja seadmete tootmiseks ning protsesside, süsteemide ja teenuste juurutamiseks või nende oluliseks täiustamiseks
- Eripädevus – võimelünga eripäraga seotud suutlikkus valida võimelünga kõrvaldamiseks sobivaim teoreetiline raamistik ja oskus seda kasutada
- KMAK – Kaitseministeeriumi valitsemisala arengukava
- Projektijuht – isik, kes juhib projektiga tegelevat uurimisrühma ja vastutab projekti eesmärkide saavutamise eest. Projektijuht vastutab projekti planeerimise ja käigu eest: koordineerimise, tähtaegadest kinnipidamise, uurimisrühma juhtimise, projekti eesmärkidest ja eelarvest kinnipidamise, vahendite sihipärase kasutamise, samuti tulemuste üleandmise, tutvustamise ja levitamise eest
- Protsessikirjeldus – KVA ülema kinnitatud tegevuste kogum, mille eesmärk on määrata TAT-projektiga seotud osaliste vastutusvaldkonnad ning kontrollimis põhimõtted
- Rakendusuuringud – uute teadmiste saamiseks tehtavad uuringud, mille esmaeesmärk on rakendada saadud teadmisi kindlas valdkonnas suhteliselt lühikese aja jooksul
- RKAK – riigikaitse arengukava
- TAT-projekti vahe- ja lõpparuanne – aruanded, mille esitamine on kohustuslik iga TAT-projekti puhul. Vahe- ja lõpparuande eesmärk on kontrollida ja hinnata

projekti kulgu ja tulemusi. Mõlema aruande nõuded ja esitamistähtajad määratakse projekti kirjeldustes ja TAT-lepingutes. Aruannete lahutamatu osa on tekkepõhine finantsaruanne, kus kajastatakse projekti abikõlblike kulude kasutamist

- Teadus- ja arendusprojekt (TAT-projekt) – projekt, mille eesmärk on luua uusi teadmisi ning leida teaduspõhiseid lahendeid valdkondlike probleemide väljaselgitamiseks ja lahendamiseks. TAT-projektil on mõõdetav eesmärk ning selle käigus viiakse kindlas ajavahemikus ja selleks eraldatud ressursiga läbi alus- või rakendusuuringuid ja arendustegevust. TAT-projekt registreeritakse Kaitseväe dokumendihaldussüsteemis ja selle kinnitab KVA ülem
- Teadustulemused – TAT-projekti või uurimistöö tulemused, sh tooted, tehnoloogiad, teaduspublikatsioonid, teaduskonverentsid ja -seminarid, teadustulemuste tutvustamine (ettekanded), samuti teaduspublikatsioonidele esitatud nõuete järgi vormistatud, eelretsenseeritud ja võimaluse korral publitseeritud lõppraportid
- Tellija – KVA-lt TAT-projekti taotleja, kelleks võib olla Kaitseväe struktuuriüksus, Kaitseliit, Kaitseministeeriumi valitsemisalas olev asutus, samuti muu riigiasutus, haridus- ja/või teadusasutus, Eesti Kaitsetööstuse Liidu liikmeks olev ettevõtte või partnerriigi teadus- ja arendusasutus
- Uurimisrühm – ETIS-es registreeritud isikute rühm, kes tegeleb vastava uurimisvaldkonna või teadusprojekti uurimisküsimuste lahendamise
- Uurimissuund – kitsam erialane uurimisvaldkond (nt jalaväetaktika osana jalaväekompanii taktika)
- Uurimisteema – uurimissuuna alla kuuluv, täpselt piiritletud uurimisobjekt (nt jalaväekompanii rünnak)
- Võime – Kaitseväe struktuuri- või väeüksuse mõõdetav suutlikkus täita etteantud ülesannet etteantud tingimustes ja lähtudes etteantud standardist
- Võimekandja – Kaitseväe struktuuri- või väeüksus, kes vastutab võime hoidmise ja arendamise eest
- Võimelünk – kvalitatiivselt ja kvantitatiivselt kindlaks tehtud erinevus võimekandja nõutava ja tegeliku soorituse vahel või siis võimekandja vajakajäämistest tulenev võime puudumine
- Üldpädevus – valdkonna põhiteooriate ja nende rakendusväljade tundmine ning kursisolek valdkonna üldiste arengusuundumustega. Kaitsealase TAT-i elluviimisel lähtutakse Eesti riigikaitse ja sõjalise võimearenduse seisukohalt oluliste valdkondade üldpädevustest: (1) eestvedamine, (2) julgeoleku- ja kaitsepoliitika, (3) operatsioonianalüüs, (4) ressursihaldus, (5) riigikaitse strateegia, (6) sõjaajalugu ja (7) tehnoloogiad.¹

IV. KVA TAT-i põhimõtted

1. TAT-i ülesanne on toetada Kaitseväe võimearendust ja KVA õppetööd.
2. KVA TAT-i üldraamid seab RKAK. KVA TAT-põhimõtted määratakse KVA arengukavaga.
3. TAT-i ülesannete määramise ja täitmise suunised tulevad Kaitseväe juhataja aastakäsu TAT-lisast. Sisend TAT-lisasse tuleb eelkõige võimearendusprogrammide eest vastutajatelt². Sisendit täiendavad rakendusuuringute osakond (RUKO), õppeosakond (ÕO) ning sõja- ja katastroofimeditsiinikeskus (SKMK), lähtudes KVA TAT-põhimõtetest ja vajadustest.
4. Kaitseministeeriumi valitsemisala siseste ja väliste asutustega koostöös elluviidavaid TAT-projekte koordineerib RUKO.

¹ Kaitseministeeriumi valitsemisala teadus- ja arenduspoliitika 2014–2022, lk 4.

² Vt kaitseministri 28.10.2014 käskkirj nr 418.

5. TAT toetab õppetööd, sh lõpu- ja magistritööde kirjutamist ning sõjateaduse arendamist.
6. KVA TAT lähtub alljärgnevatest vajadustest:
  - 6.1. KVA põhitegevustega (eelkõige õppetööga) seotu;
  - 6.2. Kaitseväe võimearendusega seotu;
  - 6.3. Kaitseministeeriumi valitsemisalas sõjalise riigikaitsega seotu;
  - 6.4. laiapindse riigikaitsega seotu.
7. Võimalusel kaasatakse TAT-i õppureid, selleks et toetada nende akadeemilist ja erialast arengut.
8. TAT-i raames tehakse koostööd KVA-väliste struktuuridega, sh rahvusvaheliste partneritega.
9. TAT-iga seotud tööülesandeid, mis ei kajastu ametijuhendis, tasustatakse projektipõhiselt.
10. TAT-ürituste korraldamist käsitleb lisa 2.

V. Teaduseetika ja isikuandmete kaitse, intellektuaalomand

11. KVA TAT juhindub dokumendis „Hea teadustava“ nimetatud põhimõtetest.
12. Isikuandmete töötlus ja kaitse toimub vastavalt Kaitseväe juhataja käskkirjale „Isikuandmete töötlemise ja kaitse kord Kaitseväes“ (kinnitatud 26. veebruaril 2019).
13. Intellektuaalomandi kaitset reguleerib lisa 1.
14. Kui TAT-projektis töödeldakse isikuandmeid, peab uuringu läbiviija või põhitäitja koostama juhise, mis kirjeldab, kuidas tagatakse isikuandmete kaitse.
15. Protsessikirjelduse koostamisel tuleb välistada huvikonfliktid ülemate ja alluvate ning uurimisrühma liikmete vahel, arvestades korruptsioonivastase seaduse §-st 11 tulenevaid toimingupiiranguid.

VI. KVA allüksuste TAT-vastutuselad ja ülesanded

16. RUKO koordineerib Kaitseväe TAT-i planeerimist, elluviimist, kontrolli, tulemuste levitamist ja TAT-pädevuse arendamist ning vastutab nendega seotud tegevuste eest, sh:
  - 16.1 Kaitseväe võimearendusega seotud TAT-sisendi eest Kaitseministeeriumi valitsemisala arengukavadesse (RKAK ja KMAK);
  - 16.2 koostöös Kaitseministeeriumi ja Kaitseväe peastaabiga Kaitseväe TAT-plaani koostamise eest;
  - 16.3 Kaitseväe juhataja aastakäsu TAT-lisa koostamise eest;
  - 16.4 TAT-iga seotud koostöö eest KVA-väliste partneritega;
  - 16.5 KVA esindamise eest rahvusvahelistes kaitsealastes teadus- ja arendustegevusele suunatud organisatsioonides (nt NATO Science and Technology Organization, STO; European Defence Agency, EDA), osaledes vastavalt võimalusele ja Kaitseväe huvidele nende töös;
  - 16.6 KVA-väliste isikute osalemise eest rahvusvaheliste kaitsealaste TAT-organisatsioonide (nt NATO STO, EDA) töös vastavalt Kaitseväe TAT-korrale;
  - 16.7 KVA TAT-valdkonna ressursikasutuse eest;
  - 16.8 oma valdkonna teadus- ja arendusürituste korraldamise eest.
17. ÕO vastutab:
  - 17.1 TAT-projektide olemasolu ning täitmise eest õppetoolides;
  - 17.2 TAT-i sidumise eest õppetööga;
  - 17.3 oma valdkonna teadus- ja arendusürituste korraldamise eest.
18. SKMK vastutab oma valdkonna teadus- ja arendusürituste korraldamise eest.
19. KVA allüksused vastutavad sõjateaduse uurimise ja arendamise eest ning üldpädevuste raames järgmiste TAT-tegevuste eest:
  - 19.1 ÕO – eestvedamine;
  - 19.2 RUKO – operatsioonianalüüs, sõjatehnoloogia, ressursihaldus ja sõjandusterminoloogia;
  - 19.3 SKMK – sõja- ja katastroofimeditsiin.

20. Lisaks toetab ÕO RUKO-t operatsioonianalüüsi, julgeolekupoliitika, sõjaajaloo ja sõjandusterminoloogia valdkonnas, RUKO toetab ÕO-d eestvedamise valdkonnas.
21. KVA ülema administratsioon, toetusteenuste osakond jt allüksused toetavad TAT-i oma vastutusalas (ressursid jms).

VII. KVA TAT-i rahastamine

22. Kaitse-eelarvest finantseeritavad TAT-projektid määratakse KMAK-is.
23. KVA planeerib iga järgmise aasta TAT-eelarve ja selle jaotuse, lähtudes Kaitseväe eelarvetsüklist.
24. TAT-eelarves kajastatakse:
  - 24.1 TAT-iga seotud personalikulud (sh koolitused, lähetused, lisatasud, töövõtulepingutega sisse ostetavad tööd);
  - 24.2 tegevuskulusid (sh sisse ostetavad teenused, lähetuskulud, igapäevaseks administreerimiseks vajalikud kulud, ürituste korraldamisega seotud kulud);
  - 24.3 hankekulusid (sh vahendite hankimine ja rentimine) ning sihtfinantseeringuid.
25. TAT-ressursid määratakse KMAK-i ressursiplaanis ning nende jaotust täpsustatakse igal aastal KVA eelarves.
26. TAT-ressursid määratakse üldjuhul Kaitseväe eelarvest. Projektipõhiselt võib lisarahastust saada Kaitseministeeriumilt või Kaitseministeeriumi valitsemisala väliselt rahastajalt (nt mõni muu riigiasutus, Eesti Kaitsetööstuse Liit, rahvusvahelised programmid).
27. TAT-projektide lisa- või välisrahastuse üle peetakse eraldi arvestust. Eelarvevahendite sihtotstarbelise kasutamise eest vastutab projektijuht.

VIII. KVA TAT-tulemuste avaldamine

28. KVA rahastatud TAT-tulemusi publitseeritakse KVAs:
  - 28.1 ajakirjas Sõjateadlane (The Estonian Journal of Military Studies; ETIS-e klassifikaator 1.2);
  - 28.2 väljaandes Estonian Military Academy Occasional Papers; ETIS-e klassifikaator kas 1.2 (teadusartikkel), 2.1 (monograafia), 2.3 (dissertatsioon), 2.5 (projekti, teadustöö või analüüsi publitseeritud raport) või 3.2 (kogumiku artikkel või peatükk).
29. KVA eelarve eest vastutava isiku otsusega võib KVA finantseerida ka KVA-välisest publitseerimist.

IX. KVA TAT-korralduse hindamine

30. RUKO koostöös ÕO ja SKMK-ga hindab KVA TAT-korraldust kord aastas ja teeb KVA nõukogule ettepanekuid selle tõhustamiseks. KVA ülem kinnitab TAT-korralduse muudatused.
31. KVA korraline ja erakorraline akrediteerimine ning evalveerimine on TAT-i hindamise lahutamatu osa.

X. KVA TAT-i hindamine

32. TAT-projektide läbiviimist hinnatakse lähtudes Kaitseväe TAT-korrast. Kui TAT-projektide hindamisel ei ole võimalik kasutada erapooletuid eksperte, tuleb huvikonflikti vältimiseks kaasata välishindajaid.
33. TAT-projektide vahe- ja/või lõpparuanded esitatakse lepingus toodud tähtaegadel, nende puudumisel projekti kirjelduses määratud tähtaegadel.
34. Teadustegevuse kvaliteeditaseme plaani (kes, kus, mida ja mis mahus teeb ning millistes ajakirjades publitseerib) kehtestab KVA nõukogu kord aastas eesmärgiga

- suurendada KVA mõjukust teadusmaailmas. Plaani valmistab KVA nõukogule kinnitamiseks ette RUKO.
35. Teadustegevuse kvaliteeditaseme plaani täitmist hindab KVA ülema kokku kutsutud välisekspertide komisjon (sh Kaitseministeeriumi teadusnõunik, Eesti Teadusagentuuri esindaja).
  36. Projektivälist TAT-i hinnatakse iga kord eraldi:
    - 36.1 TAT-i kvalitatiivsete eesmärkide (nt ETIS-e klassifikaator ja teadusmõjukus) saavutamist kontrollib ja hindab allüksuse juhataja/ülem, lähtudes tegevuse või selle tulemuse (nt publikatsioonid, arendustöö) eesmärkidest;
    - 36.2 TAT-i kvantitatiivsete eesmärkide (nt projektides osalemine, publikatsioonide arv ja tase) saavutamist hindab KVA ülema kokku kutsutud välisekspertide komisjon vastavalt KVA nõukogus kinnitatud teadustegevuse kvaliteeditaseme plaanile;
    - 36.3 akadeemilise koosseisu ametijuhendis on vastavalt ametikohtadele sätestatud TAT-i normkoormused ja kvaliteedinõuded, mida hinnatakse atesteerimise käigus.

XI. Tasustamine ja tunnustamine

37. Projektide raames tehtava TAT-i tasustamist reguleerivad valitsemisala personalidokumendid. Projektipõhiseid lisatasusid võib korraga määrata kuni kuueks kuuks.
38. Õppeaasta jooksul tehtud TAT-i eest, mis ületab akadeemilise koosseisu ametijuhendis sätestatud mahu- või kvaliteedimäära, võib KVA ülem maksta lisa- või tulemustasu. Lisa- ja tulemustasu määramise ettepaneku teeb vahetu ülem.
39. KVA tunnustab kalendriaasta jooksul publitseeritud silmapaistvaid TAT-tulemusi, k.a uurimistulemusi ja kaitstud üliõpilastöid.

Lisad

- Lisa 1. KVA teadus- ja arendusprojektide kord
Lisa 2. KVA teadusürituste kord